

Danish B – Higher level – Paper 1
Danois B – Niveau supérieur – Épreuve 1
Danés B – Nivel superior – Prueba 1

Monday 8 May 2017 (afternoon)
Lundi 8 mai 2017 (après-midi)
Lunes 8 de mayo de 2017 (tarde)

1 h 30 m

Text booklet – Instructions to candidates

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for paper 1.
- Answer the questions in the question and answer booklet provided.

Livret de textes – Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

Cuaderno de textos – Instrucciones para los alumnos

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

Blank page
Page vierge
Página en blanco

Tekst A

De perfekte piger: »Vi må aldrig ramme bunden«

De unge i Danmark har ikke fået det nemmere. Tværtimod er deres mentale trivsel kun blevet værre de sidste 20 år. De sover dårligere og i kortere tid, og livstilfredsheden er faldende – og særlig skidt går det for pigerne.

5 *Tror I, at jeres forældre havde det på samme måde, da de var unge?*

Emma: »Min mor kan tit kigge mig i øjnene og sige: »Jeg kan godt forstå, at du synes, det er svært. Det må virkelig være barskt at være ung i dag. Dengang vi var unge, satte vi en ære i ikke at være kropsforskrækkede, og man havde tid til at finde sig selv«. Hun siger tit, at jeg ikke behøver at stresses så meget over mine afleveringer: »Du ryster det jo bare ud af ærmet«. Nej mor, det kræver faktisk ret meget«.

10

Vi har selv skylden

Anna: »Lige gyldigt hvilken tid man lever i, kan man finde noget, der er hårdt. Det tror jeg«.

15 Alice: »Man kan ikke gå gennem livet uden op- og nedture. Det handler om, hvordan man behandler dem«.

Emma: »Lige nu har jeg valgt, at det eneste krav, jeg har til mig selv, er at få en god studentereksamen. Jeg har droppet mange af de andre ting, jeg går op i, for ikke at få stress. Men jeg kan tit føle mig doven og blive bange for, om jeg nu laver nok i mit liv. Somme tider kan jeg ikke engang se en hel film, uden at jeg føler, at jeg spilder min tid«.

20

Er drengene under samme pres som pigerne?

Emma: »Det virker til, at det går lidt nemmere for drengene. De har ikke alle de pigeskrupler. Jeg tænker og grubler meget over, at nu er jeg ked af det. Mange af mine drengevenner har ikke det samme behov for at gøre alting 100 procent. De spiller måske en masse musik, og så går de også på gymnasiet, hvor de lige får et 4-tal, og hvad så«.

25

Anna: »Måske generaliserer vi, men når min lillebror spiller computer, så prøver han sig frem, og ofte laver han mange fejl, før noget lykkes for ham, og det generer ham slet ikke. Det er et meget godt eksempel på drengenes mentalitet. Vi piger tillægger alting utrolig meget vigtighed«.

30 Alice: »Drengene er helt klart bedre til at sige "skidt med det". Det hele behøver ikke være så konstruktivt og progressivt hele tiden for dem«.

Bearbejdet efter www.politiken.dk (2014)

Tekst B

Professorer: Højtlesning styrker børns mentale sundhed

Læsning kan lede til tryghed

Professor i børns mentale sundhed Carsten Obel, Institut for Folkesundhed, Århus Universitet, ønsker at opfordre alle forældre til at prioritere højtlesning:

5 »Vi er sociale væsener, så det er svært at forestille sig, at det ikke skulle være positivt både i forhold til tilknytning til forældrene og tryghed. Børn har brug for at etablere tillid til sine nærmeste. Så højtlesning kan sagtens være en lille, men dog vigtig brik i at indvirke på den mentale sundhed på sigt«, siger han.

Højtlesning ælter hjernen

10 Fokus har i mange år primært været på, hvordan læsning med børn kan fremme sprogudvikling og styrke børnenes evner, så de er skoleparate og klarer sig godt i skolen.

Men flere forskere mener, at højtlesning gavner børns sundhedsmæssige og mentale udvikling. En af dem er Ph.d. Pia Thomsen, lektor på SDU, Institut for Sprog og Kommunikation, der beskæftiger sig med børns mentale udvikling:

15 »Højtlesning er helt klart og uden tvivl med til at stimulere de mest basale og fundamentale kognitive funktioner, vi har – opmærksomhed, hukommelse, forestillingsevne og selvkontrol«.

Sådan opdager vi verden

20 Pia Thomsen forklarer, at menneskebarnet lærer omverden at kende gennem lyd og billeder, og at sproget er centralt. Når barnet hører noget, sker der en bearbejdning af de sproglige input, eksempelvis historien i en børnebog.

Hverdagen byder på konstante forandringer

25 Den opvoksede generation udsættes i dag for mange skift i løbet af dagen, hvor
de små suser fra hjemmet til daginstitutionen, er med ude at handle med far,
inden de returnerer til hjemmet igen hen under aftenen. Derfor mener Carsten
Obel, at »godnathistorien kan være et fast helle i sådan en hverdag. Den kan
30 hjælpe barnet med at geare ned og sikre en ordentlig søvn. Denne stund er
et fælles rum med forældrene, som kan være med til at skabe samhørighed og
refleksion. Især hvis den bruges som anledning til at tale om dagens oplevelser
før sovetid«, siger han.

TV er ikke lige så godt

35 Adspurgte om børnefamilierne ikke lige så godt kan se film sammen, svarer
han: »Nej. Tv er også en fælles oplevelse, [- X -] tv'et er en 3. part, man
ser på sammen. Den voksne vil måske [- 21 -] sidde med sin telefon eller
være fjern på den vis. Ved højtlesning bliver den voksne nødt til at være til
stede [- 22 -] er den leverende part. Barnet hører forældrenes stemme,
[- 23 -] er ro, forudsigelighed og tryghed. Højtlesning har [- 24 -] det
sproglige en masse kvaliteter, der styrker barnets udvikling«, siger han.

Bearbejdet efter www.politiken.dk (2015)

Tekst C

Livet på et asylcenter

[– Afsnit 1 –]

5 Når en asylansøger kommer til Danmark, bliver han eller hun sendt til Sandholmløjren i Nordsjælland for at bo. Her bliver de registreret af politiet. De fleste asylansøgere bliver efter deres interview i Udlændingesservice flyttet fra Sandholmløjren til et andet asylcenter.

[– Afsnit 2 –]

10 Asylansøgere, som er over 18 år, skal indgå en kontrakt med centerlederen, der fastsætter, hvad asylansøgeren har ansvar for under opholdet på centret. Det drejer sig blandt andet om madlavning, oprydning og rengøring hos sig selv og på fællesområderne. Ansøgeren kan derudover lave en særlig aftale om at komme i praktik. I kontrakten står der også, hvad der sker, hvis ansøgeren ikke lever op til det lovede – for eksempel at vedkommende kan blive flyttet til et andet center eller miste nogle af sine lommepenge.

[– Afsnit 3 –]

15 Alle asylansøgere skal gå i skole. Børnenes hverdag minder om folkeskolen, og de lærer dansk, engelsk og andre almindelige fag. Det antal timer, de får, svarer til det, de ville have fået i en almindelig folkeskole. De fleste asylansøgere, som er over 17 år, skal følge et introduktionskursus på i alt 30 timer. Kurset skal give dem indledende kendskab til det danske sprog, danske kultur- og samfundsforhold og det danske arbejdsmarked
20 og uddannelsessystem samt introduktion til lokalområdet. Derudover orienterer det ansøgerne om asylproceduren og indkvarteringsystemet.

[– Afsnit 4 –]

25 Asylansøgere kan modtage vejledning af medarbejdere fra Dansk Flygtningehjælp. Det
gælder både ansøgere, som ikke kan få deres asylsag behandlet i Danmark og derfor
skal rejse til et andet land, og ansøgere, som har fået lov at blive i Danmark og få deres
sag behandlet. Dansk Flygtningehjælp kan blandt andet vejlede om asylproceduren,
og om hvad det betyder for ansøgerne, at de samarbejder med myndighederne.
30 Også asylansøgere, der er blevet sat i fængsel i Sandholm, og asylansøgere, som har
fået afslag på asyl, kan modtage vejledning fra Dansk Flygtningehjælp. For de, der
har fået afslag, drejer det sig ofte om, hvorfor ansøgeren har fået afslag, og Dansk
Flygtningehjælp prøver i de tilfælde at hjælpe den afviste asylsøger med at forstå
afgørelsen. De kan også hjælpe med at forstå, hvad der skal ske i forbindelse med
hjemrejsen og om situationen i ansøgerens hjemland. Dansk Flygtningehjælp besøger
35 tit asylcentre rundt om i landet og fængslet i Sandholmlejren for at snakke med
asylansøgerne om deres specifikke situation.

Bearbejdet efter www.flygtning.dk (2006)

Tekst D

Tilfældets gud

Uden noget forvarsel mærkede hun udstrålingen fra et menneskeligt væsen helt tæt på sig. Hun fór sammen, ude af stand til at røre sig. Hendes krop var som naglet til liggestolen. Koldsveden sprang fra panden. Solbrillerne der sluttede tæt om tindingerne, indskrænkede hendes synsfelt. Hun blev siddende fastlåst i en ubekvem stilling, fanget i den ufrivillige nærkontakt. Hun slog om sig med flad hånd, som om hun viftede fluer væk. Var der ingen? Var hun offer for et sansebedrag? Hun vovede ikke at dreje hovedet for at se efter, om der virkelig var nogen på hendes venstre side. Hun hørte noget der kunne tolkes som et tilbageholdt åndedræt. Der var en tøvende forsigtighed i den umærkelige vejtrækning, noget rørende og skrøbeligt. Det var en af de små sælgere, der havde anbragt sig tæt op ad hendes armlæn i en lidt tilbagetrukket position uden for synsvidde.

– *Want something?*¹ En stemme som gjort af et blidt åndepust havde formet en henvendelse i spændt forventning om hendes positive reaktion. Kunne nogen menneskelig skabning modstå et sådant angreb? Kunne hun?

Det var netop det der var spørgsmålet. Hun ville ønske hun havde kunnet modstå. Men det var ikke muligt. Hun blev blød, smeltede som en snemand i forårssolen. Den lille, blide stemme ramte hendes øre og fortsatte ind gennem øregangen. En overjordisk skønhed, en sølvklokkes fine klang opfyldte hende. Hun kunne ikke forklare hvad der skete. Hun troede ikke på at der fandtes en såkaldt anden eller højere verden ved siden af den materielle. Kun hvad der kunne måles og vejes, høres og ses med det blotte øje eller i et mikroskop, fandtes. I hendes optik var al snak om det åndelige den rene overtro. Men her på stranden „*ten thousand light years from home*”² hvor himlen og havet gik i ét, skete det uforklarlige. En dirrende barnestemme trængte ind under huden og rørte hende. Hun var fuldkommen uforberedt.

Endelig tog hun mod til sig og drejede hovedet. Den lille skikkelse stod plantet i sandet, rank som et lys med den kolossale bakke på hovedet.

– *You want?*³ Hun rev i hendes badekåbeærme.

– *You want, you want?* Insisterede pigebarnet. Hun overgav sig. Det smigrede hende at være blevet udvalgt og med en sådan ihærdighed få nedbrudt sit forsvarsværn.

– *What have you got?*⁴

– *Everything*⁵. Pigens sortgrå hårtjavser var flettet stramt hen over issen fra panden til nakken, hvor de endte i små pjuskede duske. De tynde fletninger fyldte ikke nær så meget som mellemrummene, der udstillede den lysebrune hovedbund. Det måtte gøre frygtelig ondt i den følsomme hud med de mange hårdt strammede fletninger.

„*Everything*“ var så meget sagt. Et par poser nødder og en klase bananer var alt hvad der var tilbage på bakken.

– Bosslady, lød det næsten truende.

– Giv mig nogle nødder, bare en håndfuld, sagde hun. Hvorfor dette fjollede „bare en håndfuld“? tænkte hun utilfreds med sig selv. Nødderne var afmålt i snuskede plastikposer, der så ud til at være blevet genbrugt mange gange. Og ganske rigtig, pigen tømte en pose
40 nødder ud i hendes hånd. Hvordan skulle hun nu få betalt?

Kirsten Thorup (2011)

-
- ¹ Want something?: Vil du købe noget?
 - ² ten thousand light years from home: ti tusind lysår hjemmefra
 - ³ You want?: Vil du købe noget?
 - ⁴ What have you got?: Hvad har du?
 - ⁵ Everything: Alting

Tekst E

Alkoholreklamens usynlige magt

Der er alkoholreklamer i tv, på internetsider og i gadebilledet. Danske unge kan ikke komme uden om dem, og selvom de unge tror, de ikke lader sig påvirke, har reklamerne stor gennemslagskraft. For reklamerne appellerer til ubevidste, glade følelser.

En undersøgelse blandt flere end 9000 14-årige unge viste i oktober, at jo flere tv- og webreklamer for alkohol unge ser, desto mere drikker de. Ifølge adjunkt Sébastien Tutenges fra Center for Rusmiddelforskning ved Aarhus Universitet er alkoholproducenterne enormt dygtige til at påvirke forbrugerne og øge deres alkoholindtag.

Tutenges fortæller, at de typiske tangenter, der spilles på i alkoholreklamer, er seksualitet, fællesskab, humor og cool-faktor. Nogle reklamer er subtile og virker i det skjulte, mens andre er lige til at forstå. Reklamerne søger tit at lave en tæt forbindelse mellem et brand og nogle af de mest yndede egenskaber ved rusen som lyst og venskab. Markedsføringen af alkohol er generelt velorkestreret, hvor afsenderne er meget bevidste om det, mens mange forbrugere slet ikke gør sig begreb om, hvad de udsættes for, siger han.

Som eksempel nævner Sébastien Tutenges natklubber, hvor store skærme viser billeder af glade folk, der omfavner hinanden, og hvor væggene prydes af tegninger af fulde tegneseriefigurer. Begge dele signalerer, at man befinder sig i et rum, hvor det er tilladt at sænke paraderne og give sig hen til druk.

Det er ikke småpenge, alkoholproducenterne bruger på at reklamere for deres produkter. Til tider går alkoholproducenterne dog for langt i bestræbelserne på at få bippet deres drikkevarer gennem kasseapparaterne. Siden 2008 har Forbrugerombudsmanden behandlet otte klager over markedsføring af alkohol, som ifølge klageren var målrettet unge under 18 år. Ifølge loven må alkohol kun markedsføres til personer over 18 år.

Eksempelvis gik Forbrugerombudsmanden i 2009 ind i en sag, hvor en internetportal informerede om fester på diskoteker og barer i hele landet. På hjemmesiden var der billeder af diverse spiritusmærker, ligesom annoncer på siden opfordrede til druk, og alle, der loggede på, blev uanset alder mødt af drukmaterialet. Efter krav fra Forbrugerombudsmanden ændrede folkene bag portalen indholdet for personer under 18 år.

Det kan dog [- 52 -] særdeles vanskeligt at afgøre, hvem der rent faktisk er målgruppen. Hvornår forsøger en reklame for eksempel at [- 53 -] til unge under 18 år og ikke bare voksne? Markedsføring på en hjemmeside vurderes at [- 54 -] sig mod børn og unge, hvis den i sig selv eller de produkter, der markedsføres på hjemmesiden, særligt henvender sig til børn og unge. Derfor må man [- 55 -] på, hvad hjemmesiden sælger. For eksempel et spil, som voksne ikke gider spille, eller produkter, som kun børn gider [- 56 -].